

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Łódź, dnia 6 lutego 2018 r.

Poz. 618

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE NR PNIK-I.4102.46.2017 WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

z dnia 31 stycznia 2018 r.

w sprawie nadania nazwy ulicy

Na podstawie art. 6 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. poz. 744; z 2017 r. poz. 1389 i 2495) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ulicy „Wincentego Baranowskiego” położonej w mieście Wieluń nadaje się nazwę: „Żołnierzy Niezłomnych”.

§ 2. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

Uzasadnienie

W dniu 2 września 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki, zwana dalej ustawą.

Na podstawie art. 1 ustawy nazwy m.in. dróg, ulic, mostów i placów, nadawane przez jednostki samorządu terytorialnego nie mogą upamiętniać osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących komunizm albo inny ustrój totalitarny, ani w inny sposób takiego ustroju propagować. Za propagujące komunizm uważa się także nazwy odwołujące się do osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy w Polsce w latach 1944-1989.

Stosownie do art. 6 ust. 1 ustawy obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy nazwy m.in. dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny albo propagujące taki ustrój w inny sposób, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, zobowiązany był zmienić w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Termin ten upłynął z dniem 2 września 2017 r. Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy w przypadku niewykonania obowiązku przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego wojewoda w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin dla organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego wydaje zarządzenie zastępcze nadając nową nazwę drodze, ulicy, itd.

W związku z upływem terminu wyznaczonego dyspozycją art. 6 ust. 1 ustawy i nie dokonania zmiany nazwy ulicy „Wincentego Baranowskiego” w mieście Wieluń, którą Wojewoda Łódzki uznaje za naruszającą dyspozycję art. 1 ustawy, wszczęto procedurę w sprawie nadania nowej nazwy tej ulicy. Pismem z dnia 13 listopada 2017 r. znak: BW-I.020.103.2017 wystąpiono do Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu z wnioskiem o wydanie opinii potwierdzającej niezgodność nazwy ulicy „Wincentego Baranowskiego” z art. 1 ustawy.

Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu dnia 25 stycznia 2018 r. wydał pisemną opinię, znak: BUW-940-10(14)/18, w której potwierdził niezgodność nazwy ulicy „Wincentego Baranowskiego” z ustawą.

Z ww. opinii wynika, że cyt. „*Wincenty Baranowski (1877-1957) urodził się w 1877 r. w Wydrzynie, w powiecie wieluńskim. Po ukończeniu szkoły pracował w Warszawie. Utrzymywał wówczas kontakty z działaczami Polskiej Partii Socjalistycznej oraz Socjaldemokracji Królestwa Polskiego i Litwy. W 1916 r. założył w Wydrzynie koło Polskiego Stronnictwa Ludowego. Dwa lata później uczestniczył w zjeździe PSL w Warszawie. W latach dwudziestych i trzydziestych pełnił funkcje członka Zarządu Głównego PSL „Wyzwolenie”. W latach 1919-1930 był posłem na Sejm RP z ramienia PSL. W latach trzydziestych współorganizował będąc członkiem Stronnictwa Ludowego strajki chłopskie. W 1945 r. był wicestarostą wieluńskim. W okresie 1945-1949 był działaczem komunistycznego tzw. „lubelskiego” Stronnictwa Ludowego oraz członkiem najwyższych władz SL m.in. był w składzie Rady Naczelnej i Naczelnego Komitetu Wykonawczego czy Prezesem Naczelnego Komitetu Wykonawczego. W latach 1945-1947 był członkiem utworzonej przez komunistów Krajowej Rady Narodowej. W 1947 r. w ramach fałszowania wyborów sejmowych przydzielono mu mandat w roli przedstawiciela Stronnictwa Ludowego (od 1949 r. Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego) uzyskał mandat (w wyniku sfalszowanych wyborów) do Sejmu, następnie był posłem na Sejm PRL I kadencji z ramienia ZSL. W latach 1947-1952 był ministrem bez teki w komunistycznym rządzie Józefa Cyrankiewicza. W latach 1954-1956 pełnił stanowisko Prezesa Rady Naczelnej Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego, a w latach 1956-1957 był Przewodniczącym Głównej Komisji Rewizyjnej ZSL. Zmarł w 1957 r.*

Według art. 1 ust. 1 ustawy nazwy [...] urzędzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, nadawane przez jednostki samorządu terytorialnego nie mogą upamiętniać osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących komunizm lub inny ustrój totalitarny, ani w inny sposób takiego ustroju propagować. Nadto zgodnie z wykładnią językową „symbolizować” oznacza przedstawiać coś pod postacią symbolu; być symbolem czegoś. Z kolei „propagować” to szerzyć, upowszechniać idee, hasła, myśli (zob. Słownik Języka Polskiego, oprac. E. Sobol, Warszawa 2005, s. 761,979).

W świetle przytoczonych faktów historycznych nie ulega kwestii, iż osoba Wincentego Baranowskiego stanowi symbol komunizmu, o jakim mowa w art. 1 ust. 1 ustawy. Powyższe znajduje dodatkowe odzwierciedlenie w nazwie ulicy, która wskazaną postać upamiętnia. Tym samym sama nazwa propaguje komunizm, a co za tym idzie jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy”.

W związku z powyższym, z uwagi na treść art. 6 ust. 2 i 3 ustawy Wojewoda Łódzki uznał za zasadne wydanie zarządzenia zastępczego nadającego ulicy: „Wincentego Baranowskiego” nazwę „Żołnierzy Niezłomnych”.

Żołnierze Niezłomni byli żołnierzami polskiego powojennego podziemia niepodległościowego stawiającego opór sowietyzacji Polski w latach 1944-1956 i podporządkowaniu jej ZSRR. Liczbę członków wszystkich organizacji i grup konspiracyjnych szacuje się na 120-180 tysięcy. Większość akcji oddziałów podziemia antykomunistycznego było wymierzonych w oddziały zbrojne UB, KBW czy MO. Podziemie niepodległościowe aktywnie działało też na Kresach Wschodnich, szczególnie na ziemi grodzieńskiej, nowogródzkiej i wileńskiej. Ostatnim członkiem ruchu oporu był Józef Franczak ps. „Lalek”, który zginął w obławie osiemnaście lat po wojnie - 21 października 1963 roku. Żołnierzy Niezłomnych dotknęły ogromne prześladowania. W walkach podziemia z władzą zginęło około 9 tys. konspiratorów. Kolejnych kilka tysięcy zostało zamordowanych na podstawie wyroków komunistycznych sądów lub zmarło w więzieniach. Najsympatyczniejszym Żołnierzem Niezłomnym działającym na terenie województwa łódzkiego był Stanisław Sojczyński ps. "Warszyc" organizator i dowódca Konspiracyjnego Wojska Polskiego.

W świetle przytoczonych faktów historycznych nie ulega wątpliwości, iż Żołnierze Niezłomni jako najliczniejsza - aż do powstania Solidarności - forma zorganizowanego oporu społeczeństwa polskiego wobec narzuconej komunistycznej władzy zasługują na upamiętnienie.

Na podstawie art. 5 ustawy pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat. Zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Jednocześnie, na podstawie art. 6 ust. 4 i art. 3 ust. 4 ustawy w związku z art. 98 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 i 2232) pouczam, że na zarządzenie zastępcze

Gminie Wieluń przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi w terminie 30 dni od dnia doręczenia, wnoszona za pośrednictwem Wojewody Łódzkiego, z zastrzeżeniem wynikającym z art. 6c ustawy.

Wojewoda Łódzki

Zbigniew Rau

Otrzymują:

1. Prezes Rady Ministrów
2. Rada Miejska w Wieluniu
3. Burmistrz Wielunia
4. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego
5. Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu